

FILOLOŠKE ŠKOLE 19. STOLJEĆA U RAZVOJU HRVATSKOGA
 KNJIŽEVNOG JEZIKA

Zlatko Vince

(Svršetak)

Jekavski govor prihvaćio je i Mihovil Pavlinović, ali dosta nerado, iz nužde, radi sloge, ali »smo tim pomeli većinu hrvatskoga naroda, kojemu najvećma stadi ikavština«. ³³ Sugerira kako ipak »može tko je vještiji lasno na svoju uzvratiti od te na ti«, ali je sasvim protiv izgovora *i/e*. Pavlinović dakle pristaje uz *te/avštinu*, ali je treba na neki način izgovarati tako da bude ipak bliza ikavštinu.

Ikavski je govor – kako se to napominje i kasnije, npr. u zadarskom časopisu »Iskra« godine 1884 – »najbitnijom razlikom narječja zapadnoga (hrvatskoga) prema ekavskom istočnom (srpskom), a ijekavski se govor smatra sim-bolom »združenja i pomirenja te je zato jedino on dostojan da uđe u knjigu«. Uz to se napominje kako se varaju oni »koji misle, da su Srbi imeli svoj jezik među Hrvatima, te da su ovi zaduži navlaš u književnosti poprimili srbski jezik«. Katic se drzao govora Makarskog primorja, ističe se, a to je osnova književ-nom jeziku. Prigovaraju i Zagrebačkoj školi predbacujući joj da »uz danasnja načela ne može da prvenstvuje niti da se nameće« i ne odobravajući joj što je uvela »neku neprirnodnu smjesu, neki umjetni jezik, koji se nigdje ne govori u narodu«.³⁴

To su misli što se iznose u Dalmaciji 1884, kada je jekavski govor već pre-viadao i u Dalmaciji, ali su oni svjesni da je njihov govor zapravo ikavski

³³ M. Pavlinović, Hrvatski razgovori, Zadar, 1877, str. 190; nsp. i *Sime Urtić*, Nešto o jeziku Mihovila Pavlinovića, Glasnik Matice dalmatinske, 1904, sv. 3.
³⁴ Iskra, Zadar, 1884; Usp. Z. Vince, Zadar kao središte . . . , str. 455.